

ONZE BROCHURES: VRAAG ZE AAN

Het KAD heeft tal van informatiebrochures beschikbaar over insecten, mijten en kevers die ons totale voedselpakket kunnen aantasten. Er is veel vraag naar de groep voorraadaantasters, vandaar dat we de brochures nogmaals onder uw aandacht brengen. De mottensoorten die het meest in voorraden worden aangetroffen zijn de vruchtmot, de meelmot, de cacao mot en de tropische cacao mot. Andere mottensoorten zoals de graanmot, korenmot, witkopmot en de meellichtmot treffen we regelmatig aan in voedselvoorraden, maar laatstgenoemde soorten zorgen slechts bij hoge uitzondering voor overlast.

Heeft u te maken met motten in producten die bestemd zijn voor menselijke of dierlijke consumptie? Of werkt u met halffabrikaten? Of komt u deze voorraadaantasters in de keukenkastjes tegen? De larven tasten de producten zelf aan en vervuilen ze met hun uitwerpselen, vervellingshuidjes, spinsels enzovoorts. Het is vooral het larvale stadium van de motten dat de schade veroorzaakt; de volwassen stadia van de motten veroorzaken geen schade aan de producten. In de brochures is volop aandacht voor het uiterlijk, de ontwikkeling, de leefwijze, schade, weringsmaatregelen en de bestrijdingsmogelijkheden. De brochures zijn afzonderlijk verkrijgbaar of in combinatie met een verzoek om determinatie van een monster. Bel het KAD (0317) 41 96 60.

Postbus 350
6700 AJ Wageningen
Voorburg 87
6700 EA Wageningen
Tel: (0317) 41 96 60

Fax: (0317) 41 43 93
E-mail: info@kad.nl
Internet: www.kad.nl of
870000 - tel: 8127 91 976 8 81
AKK: 00138519

DE VRUCHTMOT

(*Plodia interpunctella* Hübnér)

Orde: vlinders en motten (*Lepidoptera*)
Familie: *Pyrallidae*

De vruchtmot is één van de mottensoorten die voorraden van allerlei voedingsmiddelen aantasten. Vruchtmotten komen zeer algemeen voor. De larven ervan veroorzaken vooral veel schade in warmere gebieden, w.o. verwarmde opslagplaatsen en in kruisvoorraaden. Ook in levensmiddelenbedrijven worden vruchtmotten aangetroffen.

UITERLIJK

De mottensoorten die men in voorraden aantreft, verschillen uiterlijk weinig van elkaar. De soort kan alleen door nauwkeurige determinatie worden vastgesteld. De vruchtmot is 1-2 cm lang en heeft een spanwijdte van 1½-2 cm. De voorvleugels zijn wit tot geelachtig en aan de uiteinden roodbruin van kleur. De larven zijn gebroken wit en hebben een donkere kop. Zij worden ca. 1-1½ cm lang.

ONTWIKKELING

In Nederland leven in niet-verwarme ruimten 1 of 2 generaties per jaar. De duur van het larvestadium is sterk afhankelijk van de temperatuur en het voedsel. Zelfs onder gelijke omstandigheden kan de ontwikkelingstijd van de larven sterk uiteen lopen. Bij temperaturen onder de 13-15°C staat haar ontwikkeling vrijwel stil. Binnen 2 dagen na het verlaten van de pophuil kan de mot al gepaard hebben en is dan in staat om eieren af te zetten. Onder optimale omstandigheden kan een vrouwtje tot 300 eieren produceren. Na 5-6 dagen komen (bij 25°C) de larven uit de eieren. In een oververwarmd gebouw duurt dat ca. 2 weken. De larven kunnen in diapause overwinteren. Onder gunstige omstandigheden (bij 25°C) duurt de ontwikkeling van ei tot volwassen vruchtmot 35 dagen.

LEEFWIJZE

De larven van de vruchtmotten tasten allerlei opgeslagen producten aan, zoals cacao bonen, tabak, gedroogde groenten, gedroogd fruit, graan, bessen, grondnoten, amandelen, chocolade, palmpitten en andere oliezaad. Ook komt het voor dat de larven zich door de wikfels heen vreten van producten waarin chocolade en noten verwerkt zijn. Ook in decoratiestukjes waar gedroogde vruchten in verwerkt zijn kunnen ze massaal voorkomen. Overdag zijn de motten niet actief, vaak worden ze daarom niet of te laat opgemerkt. Volgroeide larven verlaten het product waarin zij zich ontwikkeld hebben en zij zoeken een rustige plek om zich te verpoppen. De verpoping geschiedt in een dichtgesponnen witte cocon.

SCHADE

De grootste schade is doorgaans niet de vermindering van de hoeveelheid, maar de vermindering van de kwaliteit van de voorraad. De larven eten namelijk het meest voedzame deel weg, waardoor de voedingswaarde vermindert. Daar komt bij dat de producten verontreinigd worden met uitwerpselen en spijlsel die zich vaak niet (convooidig) laten verwijderen.

KAD 1.32-0501

stichting Kenniscentrum Dierplagen

WAGENINGEN: CITY OF INSECTS

In de week van 18 tot 24 september 2006 wordt Wageningen omgedoopt tot City of Insects. De entomologen van de Universiteit Wageningen hopen de Rijnstad een week lang in de ban van insecten te brengen en denken daarbij onder meer aan een insectenfilmfestival, insectenkunstmanifestaties, een insectenconcert, insectenmaaltijden, etalagewedstrijden en een open dag van de universiteit. Ook de gemeente, organisaties als de Vlinderstichting en het KAD worden bij het initiatief betrokken. Meer informatie: www.insect-wur.nl.

23 september 2006

CITY OF INSECTS

Wageningen

onderzoek
kinderuniversiteit
insecten, ja lekker!
insecten en kunst
wat is dat voor insect?
insecten maken je gezond
insecten als huisdier
filmfestival
insectenmuziek
bijen
weg fobie!
sieraden
kleding
insectenverhalen
insectenmarkt

voor meer informatie:
www.insect-wur.nl en www.academischejaarprijs.nl/wageningen

WAGENINGEN UNIVERSITEIT
WAGENINGEN

Producent Bell Laboratories komt met een nieuw lokaasdepot: de Protecta Sidekick. Een vandalismebestendig kunststof depot dat duurzaam en makkelijk in het gebruik is. Te openen met een speciaal sleuteltje. Binnenin bevindt zich een registratiekaart. De Protecta Sidekick is eventueel te combineren met de Trapper T-Rex rattenval die met de voet kan worden gespannen.

SLIM DE NATUUR IN? GEZOND ER WEER UIT!

Huisartsen hebben in 2005 bij circa 17.000 mensen in Nederland de ziekte van Lyme vastgesteld. In totaal meldden zich 73.000 mensen bij de huisarts met een beet van de gewone teek. Dat aantal is 5.000 meer dan in 2001 en een bijna drievoudige toename sinds 1994. De oorzaak van de ziekte van Lyme is een bacterie die wordt overgebracht door de beet van een teek *Ixodes ricinus* L. Door het RIVM - Centrum Infectieziektebestrijding is een landelijk onderzoek verricht naar het vóórkomen van de ziekte van Lyme in de huisartsenpraktijk. Uit eerdere gegevens was al gebleken dat jaarlijks naar schatting ruim een miljoen (!) Nederlanders een tekenbeet oplopen.

ALERT OP TEKENBETEN

Aangezien het tekenseizoen weer begint, is het verstandig om alert te zijn op een tekenbeet. Dat kan door de huid en kleding te controleren op teken als men in de natuur is geweest. Als een teek op de huid ontdekt wordt, moet deze zo snel mogelijk verwijderd worden met een tekentang, een tekenlasso of een gewone pincet. Wanneer de teek binnen een dag verwijderd wordt, is de kans op besmetting zeer klein. In 94% van de gevallen worden mensen na een tekenbeet niet ziek. Als na een tekenbeet een rode cirkel rond de plaats van de beet ontstaat of andere gezondheidsklachten ontstaan, moet men direct contact opnemen met de huisarts. Bij de GGD is een folder verkrijgbaar over de ziekte van Lyme en de mogelijkheden tot preventie. Deze folder is ook te downloaden van de site www.postbus51.nl. Ook stichting SAAG (Samenwerkende Artsen- en Adviesorganisaties in de Gezondheidszorg) geeft een informatief voorlichtingsboekje uit. De 24 pagina's-uitgave is -met een vrijwillige portobijdrage- GRATIS te bestellen via (0299) 66 00 68 (tijdens kantooruren). Het boekje zit ook verpakt bij de SAAG-tekenverwijderset TEEK IT EASY. Uitgebreide en wetenschappelijke informatie staat op internet op www.saag.nl.

Foto's: archief SAAG

ONDERZOEK STEENMARTERS IN FABRIEKSHALLEN ENSCHEDE GEEFT NIEUW GEHEIM PRIJS

Han Brinkcate, steenmarterdocent bij het KAD, deed onlangs een opmerkelijke ontdekking. Steenmarters plukken hun prooi helemaal niet kaal!

'In maart 2006 kreeg ik een opdracht om in Enschede fabriekshallen te scannen op de aanwezigheid van steenmarters. Deze hallen waren ca. 4.000 m² groot. Al gauw werd mij duidelijk dat deze fabriekshallen op zich niet zo interessant voor steenmarters konden zijn. Er waren geen schuilmogelijkheden, het tochtte er ontzettend en het was overal zeer vochtig. De enige mogelijkheid kon zijn dat deze fabriekshallen in een territorium (leefgebied) van een steenmarter stonden en daarom af en toe werden belopen.

De bijbehorende kantoorruimten waren des te interessanter. Bij het openen van een van de deuren viel mij gelijk op dat de systeemplafondplaten waren doorgezakt. Sommigen waren vies bruinrijfs van kleur. Ik moet er even bij vertellen, dat er ook platen door vandalisme en vocht van buitenaf waren gesneuveld. Ik concentreerde mij dus op die platen, met die vieze kleur. Ik zette mijn helm op, deed mijn mondkapje voor en

trok een paar plastic handschoenen aan voor mijn veiligheid. Dit keer had ik meer geluk. Omdat deze gebouwen gesloopt moesten worden, hoefde ik niet zorgvuldig met de systeemplafondplaten om te gaan. Eén voor één sloopte ik ze er uit en op elke plaat was wel steenmarterontlasting te vinden. Op sommige platen lag zoveel (latrines) dat de platen bij de minste aanraking al omlaag kwamen! Alle steenmarterontlasting die ik aantrof, was ingedroogd en stonk niet meer, een teken dat de steenmarters zelf er waarschijnlijk niet meer waren. Om hier heel zeker van te zijn, ben ik een aantal dagen later teruggegaan met een medewerker. Behalve zeer veel opgedroogde ontlasting, troffen we nog iets opmerkelijks aan. Op een van de platen lagen gigantisch veel vogelveren. Het moet daar een ware slachting zijn geweest. We troffen veren aan van duiven, kippen, eenden, merels en kraaien.

Bij het bekijken van deze veren viel ons meteen iets merkwaardigs op: van al deze veren waren namelijk de punten afgebeten. Om dit raadsel te ontrafelen, moesten we in de eerste instantie heel veel steenmarterontlasting verzamelen en uit elkaar pluizen. Was dit wel het werk van steenmarters? En ja hoor! In heel veel keutels troffen we deze puntjes weer aan. Hiermee is dus aangetoond, dat steenmarters hun prooi niet kaalplukken zoals we dachten, maar de veren dus van hun prooi afbijten!

Foto's: H. Brinkcate

